

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«Переклад арабських науково-технічних текстів»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад,
методика навчання

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	дисципліни за вибором з блоку перекладу
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин, у тому числі: Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 26 годин. Самостійна робота – 60 годин.
Мова викладання	українська / арабська
Предмет навчання (Що я вивчатиму?)	Предметом курсу за вибором є засвоєння методики практичного застосування компресії та експансії змісту у двосторонньому перекладі; опанування методів виконання відповідних синтаксичних, граматичних, лексичних та стилістичних трансформацій і змін у процесі письмового двостороннього перекладу; засвоєння загальної характеристики граматичних явищ обох мов; формування мовних навичок адекватно сприймати та розуміти вихідний текст; самостійно аналізувати тексти оригіналу та знаходити змістові відповідники у мові перекладу; аналізувати різні типи текстів за стилем, виділяти їхні характерні особливості та знаходити шляхи відтворення мовою перекладу; вирішувати граматичні, лексичні і стилістичні проблеми при перекладі з метою забезпечення максимального рівня його адекватності, перекладати з української мови на арабську та з арабської на українську науково-технічних тексти, застосовуючи професійно-перекладацьку компетенцію; здійснювати швидкий перехід від мови оригіналу до мови перекладу
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою курсу є формування навичок та умінь перекладу в обсязі, що визначається відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики перекладача іноземної мови. Курс передбачає підготовку перекладачів шляхом вивчення основ перекладу письмових текстів з науково-технічної тематики з арабської мови на українську мову та з української мови на арабську мову. Курс має практичну спрямованість і має сприяти формуванню у студентів «відчуття» іноземної мови шляхом співставлення явищ арабської мови з особливостями рідної мови, а також розкрити особливості побудови мовлення цією мовою.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни за вибором: <ul style="list-style-type: none"> – знати теоретичні основи перекладознавства та методології перекладу, необхідні для створення адекватного перекладу; – знати лексико-семантичні, граматичні і стилістичні особливості арабськомовних науково-технічних текстів, типову термінологічну лексику, мовні кліше (штампи), граматичні конструкції текстів різних науково-технічних галузей; – знати основні етапи здійснення, редагування і підготовки адекватного перекладу, а також лексикологічні, лексико-граматичні, семантичні і синтаксичні/структурні аспекти перекладу; – вміти застосовувати лексико-граматичні трансформації у процесі перекладу; – володіти навичками ведення дискусій під час обговорення питань методології усного та письмового перекладу науково-технічних текстів; – вміти аналізувати текст оригіналу, застосовувати перекладацькі стратегії, презентувати текст перекладу (включаючи його розташування на сторінці), працювати з документацією, застосовувати науково-технічну термінологію.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримую від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

	<ul style="list-style-type: none"> – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні. – ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності. – ЗК 14. Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах. – ЗК 15. Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу. – ЗК 16. Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність. <p><i>фахових компетентностей (ФК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях. – ФК 10. Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами. – ФК 12. Здатність застосовувати прийоми забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 26 годин. Самостійна робота – 60 годин.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Основні типи текстів науково-технічної тематики та види їх перекладу. Тема 2. Основні проблеми перекладу арабських науково-технічних текстів. Основні вимоги до перекладу текстів відповідної тематики. Тема 3. Специфіка перекладу науково-технічних текстів Тема 4. Перекладацькі трансформації: перестановка, заміна, додавання, вилучення. Тема 5. Аналіз перекладів науково-технічних текстів.</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p>Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова): Бабенко, Є., Амеліна, С., Білоус, Н. (2018). <i>Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу</i>: Центр навчальної літератури. Деркач, Л. М. (2007). <i>Актуальні проблеми науково-технічного перекладу</i>. Національний гірничий ун-т; Інститут електроенергетики. Кафедра перекладу та педагогічної психології; Центр психологічних та інноваційних досліджень. Донецьк : Національний гірничий університет. Коптілов, В. В. (2002). <i>Теорія і практика перекладу</i>: Навчальний посібник. Київ: Юніверс. Корунець, І. В. (2001). <i>Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)</i>: Підручник. Вінниця: «Нова Книга». Лещук, Т. Й. (2007). <i>Науково-технічна термінологія</i>. Стан і перспективи: комплекс досліджень на прикладі нім. мови. Львів : Сполом. Литвин, І. М. (2013). <i>Перекладознавство</i>: Науковий посібник. Черкаси: «Видавництво Ю. А. Чабаненко». Плєскач, В. (2002). Кальки в українській технічній термінології. Вісн. Львів. нац. ун-ту. <i>Проблеми української термінології</i>, 453, 183-184. Львів : Львівська політехніка.</p>

	<p>Рибалко, І. В., Ткач, Л. М. (2013). <i>Особливості перекладу наукових текстів</i>: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ.</p> <p>Almanna, A. (2016). <i>The Routledge course in translation annotation: Arabic-English-Arabic</i>. London and New York: Routledge.</p> <p>Eksell, Kerstin. (2006). Analytic Genitive. In K. Versteegh (Ed.), <i>Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics</i>, Leiden – Boston: Brill. 1, 82–85.</p> <p>Vacha, N.N., & Bahous, R. (2011). <i>Foreign Language Education in Lebanon: A Context of Cultural and Curricular Complexities</i>. <i>Journal of Language Teaching and Research</i>.</p> <p>Додаткова:</p> <p>Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., Радецька, С. В. (2010). <i>Термінологія та переклад</i>: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: «Нова книга».</p> <p>Бондаренко, Є.В. (2006). <i>Документація у зовнішній економіці: листування та контракти</i>. Х.: Торсінг Плюс.</p> <p>Кальниченко, О. А., Подміногін, В. О. (2005). <i>Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. Частина перша: Загальні питання. Стародавні часи</i>: Навчальний посібник. Харків: Вид-во НУА.</p> <p>Карабан, В. (2002). Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга.</p> <p>Колодій, Б. М. (2021). <i>Переклад аудіовізуальних текстів фахового спрямування</i>: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури.</p> <p>Корунець, І. В. (2008). <i>Вступ до перекладознавства</i>: Підручник. Вінниця: «Нова книга».</p> <p>Шумило, І., Сніца, Т. (2016). Особливості перекладу юридичних текстів. <i>Філологічний дискурс</i>, 4, 266-272. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fild_2016_4_30</p> <p>Mason, I. (1994). Discourse, ideology and translation. In R. D. Beaugrande, A. Shunnaq, & M. H. Heliel (Eds.), <i>Language, discourse and translation in the West and Middle East</i> (pp. 23–34). Amsterdam and Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.</p> <p>11. Додаткові ресурси (за наявності):</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ul style="list-style-type: none"> – Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera – Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) – Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دولية وعربية (aawsat.com) – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) – nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com) – Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info – Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/CZo0kp9 – Інституційний депозитарій: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/ – Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: http://eastphil.knlu.edu.ua/ – Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua – Офіційний сайт Центру історичної та культурної спадщини Джум'и Маджіда: https://www.almajidcenter.org/ar/home/ – Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/rZo169p – Офіційний сайт еміратської Культурної Фондації: https://culturalfoundation.ae/ar
Поточний і семестровий контроль	МКР, залік
Кафедра	східної філології
Факультет	східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Валерій Сергійович професор кафедри східної і слов'янської філології
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет	http://eastphil.knlu.edu.ua/

Завідувач кафедри

проф. Валігура О. Р.

Викладач

проф. Рибалкін В. С.